

"Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročna velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 krom, za Ameriko pa 6 krom, za drugo inozemstvo se računi naročno z ozirom na visokost poštine. Naročino je platič naprej. Posamezne štev. se prodajo po 6 v. Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vraca. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Štev. 39.

V Ptuju v nedeljo dne 29. septembra 1912.

XIII. letnik.

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani priloge; vsled tega obsega skupaj 12 strani in slik.

Lepa zmaga v Leskovcu v Halozah.

Pretekli ponedelek so se vrstile občinske volitve v Leskovcu v Halozah, ki so končale s polno zmago naprednih mož. Es je, da so bili Leskovčani vedno vrli nadnjaki in da se niso nikdar klanjali pred podkarskimi zapeljivci klerikalne stranke. Od nekaj je že Leskovec nekaka trdnjava prosto miedih kmetov, ki si hočejo svoje stvari sami urediti in ne potrebujemo nobenih jerobov. Vsa last zato tem nevpogljivim Haložanom! Ali les so nasprotniki vendor popolnoma sigurni, da bodejo „Štajercijance“ vrgli. Napeli so vse moči, porabili poštena in nepoštena sredstva, uganjali najgrše nasilje, zlorabljal cerkev, slegarli, — pa vse zastonj. Napredni kmetje so vrgli to klerikalno-narodnisko gospodo ob tla, da si bode ta pač dolga leta zapomnila. Zmaga je natančno neprizakovano, presestljivo lepa.

V resnicu povemo, da smo že računili s pozom, kajti fajmošter in nadučitelj sta zlobnala skupaj „vse, kar leže in grę.“ Udeležba pri volitvah je bila tudi živahnja. Zato pa je zmaga izkrepša. V 3. razredu so dobili naši kandidati skoraj 10 glasov več nego nasprotniki; tu so bili izvoljeni sledeči gg.: Jos. Vidovič, Andrej Windisch, G. Kmetec, Jos. Potočnik. — V 2. razredu so dobili naši možje po 15. nasprotniki pa 8 glasov; izvoljeni so bili gg. Jos. Windisch, Joh. Windisch, Filip Kosek in Rudolf Del Negro. — V 1. razredu so dobili naši kandidati po 6, nasprotniki pa po 4 glasov. Le vsled razcepiljenja glasov sta bila eden naših mož in eden nasprotnikov hajdinski modrijan Grahar ednako število glasov; vsled tega se je že rebaloval; Grahar je imel reto in je tako zlezel v občinski zastop; s tem seveda nočemo reči, da „ima ta neumen srečo.“ Izvoljeni so bili v 1. razredu razven njega še gg. Blaž Windisch, Joh. Vidovič in Al. Koletnik.

Agitacija nasprotnikov je bila, kakor rečeno, relikanska. In v sredi te nesramne hujskarije je stal fajmošter Skamlic, torej mož, ki je od faranov plačan, ki se redi od kmetskih žujev in ki bi se sploh ne smel v posvetne stvari vratiti. Ta politikujoči duhovnik se zanaša preveč na haložansko potrežljivost in si bode enkrat pošteno prste osmodil. Leskovčani potrebujejo duhovnika za duše pasti, ne pa za sovraštvo širiti. Leskovčani imajo Skamlica že v želodcu, dokar je pričel hujskarijo zaradi napisa na šoli. Žej pa so ga že do grla siti in mu bodejo kmalu pokazali pot iz Haloz. Ali Skamlic ne stane, da kot duhovnik ne sme zlorabljal vere in verke v politične namene? Ali ne vede, da je naravnost bogokletstvo, ako se v Božjem hramu na prižnice zaradi volitev hujška? Ali kaj briga take politične peteline v črni suknni vera! Skamlic je pač misil, da bode s svojim črnim

talarjem vso občino pokril. Med volilce so njegevi priganjači delili listke s sledečo vsebinom: „Pridite v nedeljo hitro po sv. opravilu v kajplanijo na pogovor za pondeljske volitve! — Župnik.“ — Ta fajmošter je postal torej na vladni politični agent. Sramota! Pa naj se pusti od klerikalne stranke plačati! Zakaj pa jemlje denar od vseh faranov brez razlike političnega mišljenja? Sramota! Ednakovreden bratec temu čednemu fajmoštru je nadučitelj Stoklas. Ta „liberalni“ učitelj menda tudi misli, da bode kmete v kožji rog pognali. Pa se motiš, Stoklas! Pazi, da te bode šolska deca vbogala, odrasleni ljudje pa se ne bodejo pustili od tebe komandirati. Sploh ima nadučitelj Stoklas čudno veselje na kiklje; enkrat voha za kikljam učitelje in drugih „jungferc“, potem pa leze zopet pod fajmoštrovo kikljo. Mnogo sreče ne bodo pri temu imel in ako Stoklas ne bode mireni, povedali mu bodoemo take romane, da ga zadnji psic več ne povaha. Žalostno, da se puti „liberalni“ nadučitelj za fajmoštrovega „štifelpucera“ degradirati! Temu čednemu parčku pa se je pridružil tudi Grahar, hajdinski Grahar, mož visoke intelligence, ki sliši travo rasti in ki bode prav gotovo še poslanec ali pa minister. Grahar ima sicer tri vogljato dušo: enkrat je liberalec, potem Plojaš in potem zopet klerikalec, — kakor ravno veter vleče in luna sije. Ta poštenjak je prišel fajmoštru na pomoč in je misil, da bodejo Leskovčani pred njim na trebuh padli. Pa niso hoteli! Župnik se je sicer na Graharja in Stoklasa zanesel. A kot zadnjo pomoč je poklical še poslanca Mihčeta Brenčiča. „Naš Miha bo pa že zelje zabelil,“ si je misil črni Skamlic. In z mogočnimi koraki je prišel Miha, kakor takrat, ko je kot „pšelarski“ korporal rekrutom imponiral. A kmetji v Leskovcu so bili tudi soldati, čeprav ne sami „pšelarji.“ Miha jim ni imponiral. Miha je zaman iskal ljudi, ki bi mu v Leskovcu „živio“ vpili. Morda mu je „liberalni“ nadučitelj Stoklas roko kušnil; ali pa mu je kaj o „jungfravah“ povedal, kjer sta oba prijatelja ženskih predpasnikov. . . Kot peti zaveznik pa je prišel Graharjev svak Jože Mlakar. Temu poštenjaku seveda nič ne očitamo. Za svoje svinjarje, ki so vredne divjaka, se je 8 let v ječi pokoril in nikdo mu tega ne sme očitati. Sramota, nezaslišana sramota je pa, da je bil ta človek, ki bi se moral skriti pred vsakim solnčnim žarkom, fajmoštrova „priča“ na pooblastilih in glavni priganjač pri volitvah. Med takimi ljudmi si isčejo torej Skamlic, Stoklas, Grahar in Brenčič svoje zavezničke. Pfui! Ali se tisti, na katerih pooblastilih je postal fajmošter tega Mlakarja kot „priča“ se podpisati, ne sramujejo? Ali v celiem Leskovcu niso fajmošter in njegovi pajdaši najdli boljših „prič?“ Se enkrat: pfui! . . Ti ljudje, ta čedna družibica, so hoteli torej domačine v Leskovcu premagati. In kmetje so kimali z glavami ter so pazili, da se te pisane gospode z rokavom ne dotaknejo. . .

Devetkrat modri poslanec Miha Brenčič je svojo „zmožnost“ takoj pokazal. Misil je, da sme kot poslanec tudi z nepostavnim pooblasti-

lom voliti. Tudi politični fajmošter in prista vseh slovenskih strank. Grahar sta hotela na ta „pošteni“ način voliti. Pa ni šlo, ni šlo, kajti postava velja tudi v Leskovcu in ne samo za Mlakarja, temveč tudi za fajmoštra. Da se Grahar in fajmošter ter prijatelj žeuskoga spola Stoklas toliko na postave razumejo, kakor zajec na boben, nas ne čudi. Ali Miha Brenčič bi moral vendar nekaj vedeti, kajti on je bil že parkrat na Dunaju in je že lastnoročno podpisal kvitunge za poslanske dijete. Celo na „piciklu“ se zna Miha že voziti. Postava pa mu je knjiga z devetimi pečati. Pred postavo stoji kakor bik pred novimi hlevskimi vrati! In tako je moral c. k. komisar poslanca Brenčiča podučiti o volilni postavi in Miha je odšel z nosom, tako dolgim kakor spuheljska vas . . .

Tako so se izvršile te volitve! In končale so z naravnost krasno našo zmago. Veselje v Leskovcu je veliko. Zdaj je v javnosti dokazano, da Leskovčani ne marajo na zadnjaškega zatiranja in da se ne bode nikdar več tako v občini gospodarilo, kakor začasa Potočnika in ednakih mož. Izvolitev splošno priljubljenega in spoštovanega župana g. Vidoviča je zdaj gotova stvar. Ali ravno tako gotovo je, da bodejo Leskovčani zdaj fajmošter in nadučitelja malo za ušesa prijeli. Fajmošter je začel s prepričom in sovraštvom; zapomni naj se, da kdor veter seje, ta žanje vihar. Nadučitelj Stoklas pa naj nikar ne misli, da bode še kakšno vlogo igral. On je za Leskovčane „luft“. Napravil je občini s svojo trmoglavostjo že za več tisoč kron škode. Kmetje si ne bodejo pustili od njega svoj krvavo prisluzbeni denar zapravljati! Ljudstvo zahteva, da se zdaj staro šolo prodaja, pa naj se ta zaljubljeni nadučitelj makari na glavo postavi! Kmet, davkoplăčevalec je gospodar! Čestitamo vrlim Leskovčanom iz srca za krasni uspeh, ki so ga s svojo doslednostjo in s svojo poštenostjo dosegli! . . .

V farovžu pa je bila velika žalost. Fajmošter je Brenčiča in Graharja na „pohane piščance“ povabil. Vse je tako fino dišalo, vse je bilo tako lepo. Ali sedeli so okoli mize in nobenoga apetita niso imeli . . . Škoda piščancev!

SUKNA

in modno blago za gospode in gospodarje
priporoča izvozna hisa.

Prokop Skorkovsky in sin

v Humpolci na Češkem.

Vzorci na zahtevo franko. Zelo zmerne cene. Na telo bočem dati takoj izgotoviti gospodske oblike.

ZEFIRE

Politični pregled.

Državni zbor se torej le ne bode tako kmalu sklical, kakor so to delavnici poslanci želeli. Predsednik Sylvester sklical je seniorski konvent državne zbornice za 7. oktobra. Prva seja državne zbornice se bode bržkone dne 21. oktobra vršila. Upajmo, da bode državni zbor vendar enkrat v pametnemu gospodarskemu delu prešel.

Prestolni govor. Pri slavnostni otvoritvi letosnjih delegacij dne 24. septembra slavila sta najprve avstrijski in ogrski predsednik vladarja. Naš cesar je prečital potem prestolni govor, v

katerem pravi: „Zadovoljno spremjam zagotovila Vaše zveste udanosti in se Vam toplo zahvaljujem. Naše razmerje k vsem državam nosi vedno prijateljski značaj. Opiraje se na našo ozko in skozi mnogo let priznano zvezo z Nemčijo in Italijo imela bode naša zunanjia politika i zanaprej stremljenje, pripomoći pri varstvu interesov monarhije k vzdružavanju miru. Z odkritosrčno simpatijo zasledujemo trud italijanskih in turških državnikov, da se na poti direktnega neobveznega pogovora najde za oba dela častno podlago za mir. Vsled nepojasnenega položaja v bližnjem orientu priporočala je moja vlada pogovor med velevlasti; ta je pokazal enoglasno željo vseh udeležencev, da se vzdrži mir in status quo (dosedanji položaj) na Balkanu. Z novimi vojnimi predlogami je naša armada in mornarica okrepčala svoje mirovno stanje; pri tem je večina vojni dolžnosti podvrženih pridobila izdatne olajšave pri izpolnitvi svoje aktivne službe. Letošnje zahteve moje vojne uprave se je ozirom na finančni položaj obeh držav na neobhodno potrebno mero omejilo. Vsled Vaše požrtvovalnosti pričeto izdelanje naše vojne mornarice postavilo bode našo mornarico v položaj, da odgovarja v zvišani meri vedno večji potrebi za varstvo naših gospodarskih interesov. Zaupajoč, da boste s starim patriotičnim veseljem h svoji nalogi stopili, želim Vašemu delu ugodni uspeh in Vas prisrčno pozdravim“. — Prestolni govor našega cesarja je napravljen jako pomirljivi in ugodni vtip.

Novi ministri. Hvala Bogu, hudiču pa figo, — imamo že zopet dva nova ministra! Dosedanji gubernér poštne hranilnice Schuster pl. Bonmot je bil imenovan za trgovinskega ministra, dosedanji senatni predsednik pri upravnem sodišču Franc Zenker pa za poljedelskega ministra. Radovedni smo, kaj bode s tem novim poljedelskim ministrom, ki je jurist in ni imel še nikdar nič opraviti s kmetijstvom. Zakaj pa ne napravijo rečimo kozjega pastirja za justičnega ministra? Taki poljedelski ministri, kakor jih imamo pri nas na Avstrijskem, niti koze pasti ne znajo . . . Bodemo videli in slišali!

Poročka v cesarski hiši. Pred kratkim se je poročila nadvojvodinja Elizabeta Frančiška z grofom Waldburgom. Cesar, ki je nevestin starševce, se je sam tudi slavnosti udeležil.
Izvoljen je bil od veleposilstnikov na mesto pokornega poslanca Mayr-Melnhof spodnještajerski grasčak pl. Moseon.

Irredentistični skof. Listi poročajo, da je pustil cesar Franc Jožef potom kardinala legata van Rossuma knezoškofov v Trentu Endrici resno posvariti, ker se ta čudni knezozosk udeležuje irredentovske protivavstanske hujkarje.

Plaćajte gospodje! Coje se da je Kongres eucharistični kongres z velikanskim — deficitom, tako da slavostni odbor niti narejenih obveznosti ne more poravnati. No, kaj ko bi bogati cerkveni dostojanstveniki enkrat posteno u žep segdi! Sa je vendar ne bodejo zopet na verne obiceje "ognjanjati" da nati te dolgove plaćaju, kada je ekso poplo do mesta na mesto, iako su jih napravili pastirji.

Na Ogerskem so se v zadnjih tednih odigravali dogodki, katerih se mora pač vse madžarsko gospodarstvo branovati. Državljanke, konstitucionalne pravice so pod tistimi vladami prve skrb in jih scitu vse kar ima sreča za dobrovino. A vendar je na Oberskem madžarski predstavniki s svojim sedanjim postopanjem doprinesli dokaz, da v njih žilah še vedno jako velika strata boljševikov, ki so na Ocer-

skem za boj enega razreda proti drugemu, rešenem sposredno, v tem delu pa je bila glavna Ogorčenih, ki imeli bil tudi nekaj pomena. Ali, v resinci se gre le za bol ene sebične gentry-bande proti drugi. Zato je zavzel ta boj tudi obliko ropanja, kar je vodilo do velikih divjadi v Bakony-gozdu. Opozicija je zopet v državni zbornici razsajala in tulila, tako da je bila vsaka razprava nemogoča. Rakovski predsednik graf Tisza, ki je vsečasno v celem tem dimindaju najbolj antipatično osebnost, je dalje časa to divjanje opazoval. Potem je poklical policajcev v zbornico in ti so prijeli enega opozicionelega poslanca za drugim ter so jih vrgli iz zbornice. Prav „po domače“, kaj? Eden policajev je pokazal junaka; odpovedal je pokornost; zato je opozicija zanj 20.000 K na hrala in je ta patriot* torej prav len kšaf*

napravil. Minister Beöty zopet ima prevročo-
kri; on ni tih, ako mu kdo „šufta“ v obraz
zaluča, kakor n. p. Tisza in Lukas. Zato so ga
pa opozicionejni poslanci pošteno pretepli. Izja-
vili so pa tudi, da hočejo motiti zasedanje oger-
ske delegacije, ki se ravnonakar na Dunaju vrši.
In res so prišli na Dunaj ter — omahnili. „Pro-
testirali“ so, skušali dunajsko ljudstvo v demon-
stracije nahujskati; a ljudstvo je bilo pamet-
nejše in je reklo, da naj si grofovski postopači
tami kostanj izognja potegnjejo. Ko so hoteli
te bolj razgrajati, so policaji sablje potegnili in
pogumni avarski potomci so postali „pametni“.
Ali so zopet domu na Ogersko, kjer hazardi-
rajo po svojih klubih naprej . . . Taka je ta
tragikomedija madžарonske „politike“! Skrajni-
cas je, da se uresniči aa Ogerskem volilna prav-
ica na temelju poštene splošnosti, s katero
določa mogoče vso to cigansko gospôdo „ad acta“
paložiti. Ljudstvu pravico in potem je mogoče,
da postane Ogrska — kulturna dežela.

Umrl je nagloma poslanik Nemčije v Londonu Marshall pl. Biberstein. Po-kojnik je bil med diplomati eden najpomembnejših in najvplivnejših. Njegova smrt je velikanska koda tudi za svetovni mir.

O laško-turški vojni v zadnjem času nismo mnogo pisali, ker se pravzaprav razven domnevanj in kombinacij ni moglo mnogo pisariti. V Tripolisu samem ni bilo mnogo bojev in glavno vlogo so igrali pravzaprav gospodje ob zeleni mizi. Na željo velevlasti so se vsedili namreč turški in italijanski diplomati skupaj in so pričeli razpravljati o možnosti mirovnih pogajanj. Pa niso prišli daleč, — mirovna poganja niso imela uspeha in pričakovati je, da podajo zopet puške in kanoni jasnejše pogovore izržali. Medtem so tudi male balkanske države počele s sabljico rožljati. Na Srbskem in v Bulgariji se je širila strastna agitacija za vojno proti Turčiji. Izvršile so se že deloma mobilizacije in tak hip je bilo pričakovati začetek krvave bitke, ki bi imela tudi za našo državo nedoglednih posledic. Zdaj se je ta napetost vendar znotraj poplegla in upati je, da se to nevarnost ponovno odpravi. Francois je medtem pomnil svojo mornarico v Srednjem morju. To veda se Italiji ne dopade in jo je tesneje ob vzhodno-ogrskega zaveznika pritisnila. Sicer pa je mednarodni politični položaj tak, da zna vsak renutek vseh diplomatskih kombinacij preveriti nove nevarnosti primesati.

Draginja na Švedskem postala je v zadnjem času grozovita. Ena kila govejega mesa stane 5 krov (skoraj 7 avstrijskih krov), 1 kila peletine 4 krov, 1 kila zelenega fižola 25 oerov (svetla švedska krona ima 100 oerov). 1 liter čremja 1 krov, 1 liter krompirja 8 oerov itd. Dragojmo se torej, da Švedski svet obvezuje

Splisno zavarovanje živine se noste na Nemškem vpeljati. Vlada se prav živinom zanjem podreže, ker zasebne zavarovalne družbe misle primerno!

Srbska duhovstvena v Boznijski se je združila
velikemu duhovniškem društvu vseh popov.
daj hodejo po poti v Boznijski torej že na pod-
ligi tesne organizacije politiko uganjali. Moje
držaljevstvo ni od tega sveta. Sicer pa se
riprisuje tej dstanovitvi veliko politične vaznost.

Ruski vojaki: Kakor znano, se v koruptni
iski armadi upori ponavljajo. Ravnnokar je vo-
ska sodisca v Turkestansku odsodil začetki
poro 14 vojakov na smrt na višicah! 12 ha-
tisilno delo v rudnikih, 18 na dosmrtno pri-
lumico, delo in 10 na nyzritiev v arrestantsko
kompanijo, zato do 39 let. Na drugi strani se
oroča zopet iz Petersburga, da so zapri 16
ruskih mornarjev, ki so se na parnku "Panjet-
tercija" upri, izročili so jih vojnim sodijam!

Ker stajerski deželni zbor ne dela!

se ne vznemirja mnogo, pa je soodgovorno na teh razmerah. Malobrižnost prebivalstva je posledica tega, da malo ljudi vè, v koliko razmer lenoba deželnega zborna težko škodijoče vpliva.

Cela vrsta jako važnih del, ki bi jih imel
deželni zbor izvršiti, se seveda ne more storiti.
Za Štajersko postane to razmerje lahko usode-
polno; saj se že zdaj vstavlja na vseh polij
javnega življenja.

Doslej ni bilo mogoče, da bi se računske zaključke leta — (čajte!) 1910 in 1911 — pregledalo in kmalu pride še l. 1912. Lep razmtere to v tako važnem upravnem zastopu, kakor je deželna zbornica! Pa tudi za leta 1911 in 1912 nimaamo proračunov. To razmerje je protipostavno! Kajti deželno gospodarstvo je popolnoma neurejeno. Sedaj nima ljudsko zastopstvo niti najmanjšega vpliva na gospodarstvo dežele. Kako se gospodan, kaj se zgodi in kaj ne, — o tem se ne ve ničesar!

Ne gré se tu za kakšno malenkost, temveč za 37,711.503 kron (za 1912); deficit znaša čez 3 milijone kron. Za to pomanjkanje se dela vedno nove dolgove in tako se mešetari naprej. Ali more misleči volilek temu molčati? In vlada trpi to stanje? Zakaj ne razpusti deželnega zbora? Zakaj ne nove volitve? V štajerski deželni zbor sliši sveža krištajersko prebivalstvo bode že red napravili tistimi par prvaškimi možici!

Prebivalstvu se mora povedati, kako važne gospodarske naloge ima deželni zbor izvršiti. Našteti hočemo najvažnije naloge.

Vlada je izdelala načrt. Ravno za Štajersko je ta postava tako važna. V tem oziru je naša kronovina popolnoma zaostala in ravno zato se tudi našo industrijo zadružuje. V parlamentu razpravlja vlada ob priliki predloge o vodnih cestah na programu v o d n o - g o s p o d a r s k e o d š k o d n i n e za planinske dežele. Tu bi imel v prvi vrsti deželni zbor govoriti in celotni deželni zbor (ne posamezni poslanci!) bi moral zahitev v Štajerske določiti. Ako bode naša dežela pri tej kupčiji slabo odrezala, potem so odgovorni oni krivci, ki so uničili delazmožnost deželnega zobra.

Regulacija rek in potokov. To važno delo se je moralo vstaviti. Kaj leži na tem, ako pride do katastrof? Kaj leži na tem, ako se tisoč milijone ljudskega premoženja ali pa celo človeške življenje? — Dravsko regulacijo se je že vstavilo. Celotno vrsto ednakih regulacijskih postav se ni moglo sprejeti. Medtem pa prebivalci teh ogroženih pokrajin lahko s stranom na povodenj takajo.

Tudi kar se delalne kulture niso, se mnogo vseh nedelavnosti deželnega zborna prepreči. Tisti, ki živijo v selu "vrsto" kmetsko-zadržala in tek托jev nastaviti. Vazna bi bila za vsa kmetska prebivalstvo predloga glede razdeljenja poseških premij z deželnega skladu. S to je predlogom kmetske dela tečejo na deželni priznanji. Jako nujna bi bila tudi vpljava oblagatne zavarovanja proti elementarnim skodam za vsa kulturno vrste, izraba vodnih medijev, pospeševanje inovacije in vnovčevanje živine, uravnavanje živilne soli in še mnogo drugačega ednatega.

V sledenem razmerju je deželnega zborna tri skoda ali takoj veliko občin. Maščo občin bi moral graditi uročišča in bolnišnice, telekomunikacije, domačine, zamejrejo dobiti le visjimi dokladami. To večje doklade pa smejte zoper le z dolgoročnim deželnega zborna dvigati. Torej celo tako, dačat bi prebivalci hoteli živitv prineseti to mire, ker — deželni zbor ne dela. Koliko nepotrebnega dela bi se občinam prihranilo, ako bi deželni zbor nekatere važne postave sprejel, n. p. npravno pokončiljši vododvor, kanaliz. Maščo

čak na obljubljena brezobrestna posojila na vodovode, n. pr. Marenberg itd. Marsikatere doline zahtevajo opravičeno, da se jih razdeli. Torec zamani — ker deželni zbor ne dela!

Jako važno nalogo bi imel tudi deželni zbor v pospeševanju železničarstva. Kajti bogatstvo dežele je tesno zvezano z mrežo železnice. Brez železnice se ne razvije nobena industrija, trgovina, noben tujski promet, brez železnice ni oddaje kmetijskih pridelkov, ni celo uvoza gotovih predmetov. Cela vrsta važnih železniških vprašanj čaka na svojo rešitev.

Kako težko čaka tudi velik del prebivalstva na rešitev raznih šolskih zadev. Prav mnogo je že storiti glede strokovnih in prednoizobraževalnih šol; kajti zato na tem polju je Štajerska skoraj najbolj zastala krownina.

Jako važna bi bila tudi ureditev učiteljskih plač, nadalje plač kmetijskih gozdarjev ter kmetijskih lesnih delavcev. A vse to se ne zgodi, ker — deželni zbor se dela. Delati pa ne more, ker slovenski poslanci obstruirajo.

(Naprek prihodnjič.)

Dopisi.

Vurberg. Neki mi po zahrbtnem napadanju je dobro znani dopisnik me že dalje časa v "Slov. gospodarju" indirektno napada, a zdaj me pa naravnost izziva. Oprostil mi pa bo, da naradi pomanjkanja časa mu šele sedaj odgovaram. Pisal je v 33. številki "Slov. gospodarja", da so občinske volitve bližajo, kako "Štajercijanci" agitirajo (sploh je pri vas vsak enkrat liberalec, drugič "Štajercijanc" in "brezverec", kdo sam kaj misli in lastno prepričanje razdeli), kje imajo isti shode, koga so že za izpala določili in več jednakih kolobacij, za katere mi je prav malo mar. Vendar dopisnik in resnici na ljubo javljam, da so bile volitve že za dan 10. avgusta razpisane in koče na to slavnost že zmalane. Dopisnik naj raje pove, zakaj ni bilo 10. avgusta volitve, za katere je sploh toliko truda in letanja? Jelile s samimi vsemi Jakeci je izvršiti niste mogli, kakor ste mislili. Iz tega namena ste več volilcev iz volilnega imenika izpustili, soseske karčovinske, katera plačuje za grajskim od največjega posestva davki, in ktero prejšnji župani (ki so pa še bili taki gospodje na primer pred 40 timi letimi Pesel, potem Kolarč, Domiler, Zorko in Goznič) iz volilnega imenika črtali niso, še vi vsled reklamacije vpisati niste hotel. Nasprotno ste vpišali osebe, katere nobenega davka v občini ne plačajo ter še se bahali, da reklamanti še vseh napak v imeniku niso našli. Našlo pa je menda več napak c. k. okrajsko glevarstvo, zato Vam je pa volilno oziroma reklamacijsko postopanje ustavilo ... Zakaj pa ne vlada pravica tudi takaj, s katero se pri vsaki priliki ponašate in katero ste meni že meseca novembra 1910 priporočali? Da smo bili pri Dolinšku zbrani, je res, in ko bi prišel še ti zraven, bi nas bili vseh pet. Ali smete zborovanja imeli samo ti? Zakaj nisi prišel zraven še ti, bi slišal kaj se je govorilo, da bi potem resnico "Gospodarju" poročal lahko. Pri nas te nikdo ne bi naganjal, kajor so župnik na zborovanju dne 1. avgusta rekli v občinski sobi: kdo ni naše stranke, naj se odstrani! Ali so g. župnik samo za

nektere stranke župnik na Vurbergu, ne pa za vse? Lepo bi bilo, da bi vse stranke, katere so nastale šele po njihovem prihodu na Vurberg, povabili na zborovanje, ter stranke, katere so morebiti na krivem potu, podučili in združili v eno stranko, tako da bi bil en hlev in en pastir. To bi jim bilo pač v čast! Dopisnik je dalje pisal, da smo določili Zeleniku za župana, ker je največji svoražnik župnikov. Kolikor vem, se je pri nas še malo agitiralo, tudi Zeleniku ni bilo potrebno, ker smo že 7. julija vedli, da še volitve ne bo. Vemo pa, kdo je od koče do koče agitiral in kaj vse se je obljubovalo. Vete pa tudi vi, komu znate hvaležni biti, da zaradi vašega postopanja že sedaj z kazensko sodnijo niste v dotiku prišli? Zelenik pravi: jaz go podužupniku nimam biti, če me pri miru pusti, zato kaj svoražnik; pač pa so oni menda moj svoražnik, ker so na omenjenem zborovanju zborovalcem rekli: Zelenika in Horvata ne volite! S tem si gotovo v občini priateljev ne delajo. Midva z Zelenikom pa sme menda zato najta večja hudočnežja v občini, ker berema tudi kaj druga, ne samo "Gospodarjevih" laži, za kratek čas tudi včasi še občinski red. Dopisnik je dalje pisal, da sem se kot ljubitelj žensk vrgel na pooblilstva žensk. Se tako jezite, da ste pri moji svakinji zastonj pooblilstvo fehtarili, ker ga je ona že meni popred dala? je že vedla zakaj. Od drugih pooblilstil pa veš samo ti, jaz ne! Če hočes o tem kaj več vedeti, pridi s svojim imenom na solnce, če upaš; jaz sem ti volje dokazati, da tudi nisi svoražnik žensk. Pišeš, da bi jaz tudi rad imel neko "šaržo"; tudi to se je v tvoji krščansko pravični glavi rodilo. Ali nisem jaz tistih "šarž", katere sta g. župan in svetovalec Jakopec po noči za menoj nosila, prostovoljno odložil? G. župan mi je ob dveh ponoči v moji hiši še plačo obljubil, da sem sploh neko "šaržo" sprejeti hotel. Zato, ker mi je takrat dal, pa si je svojo plačo samovoljno zvišal (dokaz obč. računska knjiga)! Da g. Adametz, nekdaj oskrbnik, iz enega nepodpisanega pisma, katerega sta mu ti in tvoj protetor pisala, nekaj ve, je res; a ve le to, da sta dotična pisci nesramna obrekovalca, drugača nič! Da pa veš, da je g. Adametz večji poštnejak kot ti, ki se še podpisati ni upal, ti nazzanim, da mi je tisto pismo odstopil, katerega branim še sedaj kot znak klerikalne značajnosti in znamenja, na kako podel način ste pač vi skušali do gotovih "šarž" priti. Ker pa je tudi g. Adametz iz obč. odbora izstopil, bi te vprašal, ste njega tudi bacnili iz odbora, ker je pri izstopu rekel, da ni zato tukaj, da bi občini osle pasel?! Da bo pa tisti, dopisnik, ložej, ti kakor tudi volilcem naznanim, da nikake izvolitve več ne sprejem, pač pa se bom svoje državljanke pravice vsigda posluževal. Leopold Horvat posestnik na Grajeni.

Iz Meretinc nižje Ptuja. Dragi "Štajerc", že dolgo nisi ničesar dobil iz naše občine Meretinske, ali sedaj je zopet prišel čas jeseni, mrzli čas; treba je, da zagreješ vse tiste Meretinske modrijane, kateri bi sedaj radi župani postali in si že zobe brusijo za tem prestolom, kakro naš mali Hanzek in še več njegovih pristašev, kateri so zaljubljeni v "Slovenskega Gospodarja". Pa žali Bog, ako bi vsi ti župani postali, pa ne bode več tak redno v naši občini, kakor je bilo dosedaj, ker je naš dosedajni gosp. župan bil res pravičen in redni poštenjak in naprednjak, boljše kakor vsi ti, kateri se sedaj potegujejo za njegov prestol. Dne 30. avgusta 1912 vršila se je v naši občini Meterinci volitev župana. Nekteri modri gospodi so tudi hoteli, da je glasoval nihj Sedlar, kateri je bil takrat v preiskavi in se je moral po volitvi prihodnji drugi teden na c. kr. okrožni sodniji v Mariboru v kazenski zadavi zagovarjati. Ta po zakonu občinske volilne pravice ni imel kakor drugi volilci, in še nekaj več je bilo tacega vmes. Potem je res neki naprednjak štajerski vložil ugovor proti tem vrlim modrijanom, kateri so svojega Sedlarja tako častno sprejeli in njemu volilno pravico takoj izrekli ter nemudoma dovolili, ravno tako kak drugim volilcem, ker se ti modrijani za svojega Sedlarja niso ozirali na zakon. Sele potem se je tem modrim gospodom začelo nekaj tacega sanjati, da niso pravilno volitve izvršili, ker jih je eden opazovalec na to opozoril, kar ni bilo po postavi. Sedaj pa

so se obrnili ti modrijani na "Slovenskega Gospodarja" v Maribor, da bi jim en pomagal in so tam opazovalca v štv. 38 z dne 19. IX. 1912 na str. 4 objavili, ker ta ni hotel trobiti v njih rog, ampak je ta eden "Štajercijanc" v takratni volilni komisiji na prste stopil in jim kašo zmešal, tako da bodejo še oni modrijani morali potakati, da tudi jim grozdje dozori ter ne bodejo potem zopet kislega grozja prešali. Čakali bodo saj do takrat, da pride odgovor nazaj od c. kr. namestnika iz Gradca; boste imeli že vi vse dovolj časa, da grozdje zori. Ali eden "Štajercijanc" je pa že imel iakrat ob času volitve svoje grozdje zrelo, da si je tedaj nekaj sladkega k sebi vzel, da je potem tem modrim gospodom volitev zmešal, katera se ni pravilno izvršila. Tisti "Štajercijanc", ki nemško zna pisat in čitat, več razume kakor vse modrijani v občini Meretinskij, kateri se tako hudo potegujejo za ta mandat; vse se znate iti še učit, da si boste znali poprej sami sebi pomagat, tedaj šele drugim in da ne boste hodili k "Štajercijanci" prosit, da naj bi on važnejše nemške prošnje delal za tiste modre gospode; saj ste vse zelo modro učeni, posebno pa še tisti mali Hanzek ... Siromaki, poprej pred svojim pragom pomediti in sami sebi pomagajte, potem še pridite drugim na pomoč! Res čudno slabo za take modre gospode, kateri si morajo od "Štajercijanca" lepe vzglede učit, da jim bodejo potem volilci bolje zaupali, ker pamet je boljša kak žamet. Dal prihodnjič.

Tebničmar štajerski.

Št. Kunigunda na Pohorju. Vsi farmani od Št. Kunigunde pritečemo h Tebi, dragi naš "Štajerc" in Te prosimo za krtačo z ojstrimi žčetinami, da budem pokrtačili našega g. župnika, kateri nas želi spraviti v svojo mavho. On si misli, da bode nas Poharci res vodil na svojo gajžlo, kak bi se njemu zdelo. Ali Bog nam je razsvetil um, in začeli smo štrajkat proti njegovim zapeljivim željam. Posojilnico je ustanovil kot zajnko za nas vboge kmete. Lepo in kakor zdaj vidimo hinavsko nas je navoril, da nam bode na pomoč; če si kateri želi pomagati, mu ni potreba hoditi v Konjice, da bi si tam isprosil denar na posodo. In res nas je vjel, smo šli h njemu, smo si sposodili, kolikor je kateri potreboval; ali žali žali Bog, ko je nekaj časa preteklo, si je naš g. župnik domisil; kak sem mojim bližnjim pomagal, še bolj jih moram odreti; brez vsega opomina nas ja advokatu izročil in nam ogromne stroške naredil. Češto je njegova dolžnost kot dušni pastir! Mi v bogi Poharci, če bi mi ta božji dar ne imeli, da z lesom kupčujemo, bi morali vse zapustiti in se v tujine za krahom podati; kajti drugi pridelki so pri nas slabii in mi bi se s tem ne mogli živeti. Ali našemu g. župniku je žal, da smo si iz lesa z našimi krvavimi žulji še kakšne kronce skupčevali in se s tem lože preziveli ter naše davke in druge dolgove plačevali. Prepovedali nam je, da ne smemo piti ne vina, piva in žganje. Ja, mi si te omenjene pijače tak ne moremo Bogove kaj privoščit; ali g. župnik, Ti in Twoja mama ga pač pijeta na izbiro, vino, pivo, žganje, in spet žganje, vino in pivo. Se še kaj spominjaš, ko si si bil vzel g. kapucinarja "na posodo" za sv. maše brat in Twoja mama je šnapsa natočila za daritev sv. maše? A, jaa, — in Ti nas spominjaš, da bi mi novo cerkev zidali. O, naa, za nas je ta cerkev še dobra za ta čas, da budem bolj bogati in Ti g. župnik piši v tej cerkvi ſnaps, to novo budem spet na vino navadili, če nam ga bode Bog dal. In opozarjam Te, da se poboljšaš, nas ni treba na cesti čakati in nagovarjati, da ne smemo h g. Preskerju lesa voziti. Ti se drži Twoje dolžnosti in službe. Se še spominjaš, ko si lansko leto pustil in pozabil mrtvega otroka v mrtvašnici in sicer tako dolgo, da je mrtvaški duh se rasprostiral in mimo gredoče vabil, da se vsmilijo vbozega mrlja, kateri je bil že čisto raspaden? No vidiš! Za danes toliko, in bo zmirom kaj, kak dolgo se ne poboljšaš. In če se ne poboljšaš, bodes dobil nove cokle in potem pa "Adijo".

Prizaditi farmani.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje moje kože le Stecken-pferd-lilijino-mlečno milo od tvrdke Bergmann & Co., Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsod.

Q zastrupljenju živine z umetnim gnojilom.

Zadnjič smo poročali o žalostni nesreči, ki je zadeval nekatere kmetovalce v Thonskem močvirju na Koroškem. Pasili so živino na ravnokar z umetnimi gnojili pognojeni paši in vsled tega je mnogo živine poginilo. Stvar je za nas tako važna, ker mi smo odločni pristaši in zavorniki umetnega gnoja. Zato hočemo v naslednjem objaviti mnenje, ki ga je povedal dipl. agrarni učitelj g. L. Stocker v Gradcu z ozirom na ta slučaj.

G. Stocker pravi:

"Zastrupljenje živine se je zgodilo na paši, ki se jo je kratko časa preje s Tomaževim žlindrom, kalijevim soljem in čilskim salpetrom gnojilo. Komaj se je ta gnojila potrosilo, prišla je že živina na gnojeno ploščo; nažrla se je z gnojili potrošenih rastlin in več kakov živine je vsled tega poginilo. Katero teh treh gnojilnih sredstev je povzročilo smrt? Tomaževa žlindra je popolnoma nenevarni produkt in bi živali, ako pride v njeno truplo, prav nič ne škodovala. Isto tako tudi kalijeva gnojilna sol ne vpliva strupeno; ako bi jo vzela žival v prav veliki množini, bi k večjem drisku povzročila. Zastrupljenje v omenjenem slučaju na Koroškem se je izvršilo torej edino po čilskem salpetru. Da je čilski salpeter, v večji množini povzeti, strupen, je znana stvar; zato je treba previdnosti pri človeku in pri živali."

Ako bi se torej omenjeni slučaj na Koroškem napačno tolmačilo, bi to lahko kmetijstvu v planinskih deželah prav hudo škodovalo. Saj umetno gnojenje pri nas še itak ni dovolj razširjeno. To je obžalovanja vredno, ker potrebuje zemlja večinoma dovoz redilnih snovi takoj nujno, kakor živina vsakdanjo kromo. Strokovnjaki, ki imajo veliko izkušnjo, označijo racionalno gnojenje kot najbolj dobičkanosni korak v pospeševanje našega kmetijstva. Ker se za gnojenje travnikov in paš v prvi vrsti Tomaževi žlindri in kalijevi gnojilni sol rabi, ne nastanejo s tem za živino niti najmanjša nevarnost. V slučaju, kadar se poleg Tomaževe žlindre večjo množino kajnitja ali kalijeve gnojilne soli rabi, se za preprečenje mogoče male driske priporoča, da se po gnojenju 3 do 4 dni živine na dotočno pašo ne žene. Ako se potrosi tudi čilski salpeter, naj se pusti 8 do 10 dni preteči, predno se žene živino zopet na tisto pašo; tako bode imel čilski salpeter priliko, da se raztopi in zleze v zemljo.

Za zboljšanje živinoreje je temeljna potreba, da se ozira najbolj na moderno travniško in pašno kulturo; pri tem igra dviganje vsebine redilne snovi v zemlji prvo vlogo. Ako bi se v tem lepi vugled vpoštivalo, ki ga nam dajeta Nemčija in Švica, potem bi kmalu napredek v živinoreji in preskrbi z mesom čutili. Dobro bi bilo, ko bi se te besede ravno tako razširile, kakor omenjeni dogodek in da bi se na ta način napačna mnenja razpršilo."

Zobna krêma
KALODONT
Ustna voda

Novice.

Leto 1913 je izredno čudno leto in pratičarji bodejo imeli z njim posebno veselje. Predpust pride kmalu, namreč že 4. februarja; v 20. stoletju še ni bilo tako hitrega predpusta in našim "fasinkom" ne bode treba dolgo čakati. Do leta 2003, torej celih 90 let, ne bode več tako hitrega predpusta. Veselite se torej na prihodnje leto, nežne dekllice, ki še niste nobenega moža v svoje zanke vjele! Velika noč bode prihodnje leto dni 23. in 24. marca, Nebohod dn 1. maja, tako da bodejo ta praznik tudi rdečkarji lahko obhajali; Binkošti bodejo dn 11. maja. Vse to velja pa le tedaj, ako se svet preje ne podre!

Mesto in dežela. Nemški redakter Roeder izdal je p. k. knjižico, v kateri čitamo tudi sledeče zanimive točke: "Nikomur ne bode v glavo

padlo, da ponižejo pomen mesta in tudi velikega mesta. Mesto ima svojo eksistenčno pravico kar kar dežela. Mesto je naravno-gibljajoče, dežela pa naravno-stalna; obe tvorita naravno sintezo napredka. Ali prebivalstvo na deželi, kmet, naj ostane v večini. Ne govorim zdaj samo o kmetu kot naravnemu reditelju ljudstva, ki mora biti po kvantiteti in kvaliteti tako postavljen, da uredi prehranjevanje naroda — jaz imam predvsem kmeta kot vstvaritelja ljudske moči v mislih. Mesto pozira moč; mesto se ne izpopolni samo iz sebe; mesto potrebuje vednega doraščaka ljudstva, ako se hoče vzdržati . . . Mesto mora biti. Ali za milijonsko mesto z velikanskim svojim požiranjem ljudskih in etičnih moči nismo mamo pametnega vzroka v pametni socialni politiki. Mi s sedanjo socialno zakonodajo nismo v položaju, da bi zadržali naraščanje opravičenih mest v velika mesta pol ali celega milijona. Ali nekaj storimo lahko: kmetijstvo utrditi, da postane rentalno. S tem vzamemo begu iz dežele enega njegovih najgloblejših vzrokov. Zato se danes ne more biti preveč agraren, marveč le premalo agraren. Vso našo zakonodajo naj bi prešinil pametni agrarni duh. Mesto kot element gibčnosti si pomaga sam; za deželo, faktorja stalnosti, mora skupnost nastopiti. Enostranski razvitek velikih mest je rop na naši ljudski moči . . .

111 letni ženin. V mestu Helena severnoameriške države Arkansas se je te dni 111 letni zamorec Aleksander Sandy z neko 60 letno zamsko krasotico poročil. Stvar ni šala, temveč baje resnica. Najstarejši ljudje mesta Helena se spominjajo, da so "strica Sandy" že pred 70 leti s tremi odraslenimi sinovi poznali. Sandy trdi, da se vše natanko spominjati na vhod angleških vojakov v Washington leta 1812. Pač redki slučaj, da človek sploh 111 let živi; a da se v tej starosti celo še ženi, to se pač tudi v Ameriki še preje nikdar ni zgodilo.

Zasluzek modernih zdravnikov. Pri nas se trdi, da zdravniki v splošnem ne zasluzijo mnogo. Pač pa se amerikanskim zdravnikom dobro godi, kakor poroča to list "Nos Loisirs." Dr. W. C. Browning vzdral je n. pr. milijonarja Magec in dobil zato okrog 1 milijon kron plače. Profesor Kelleg v mestu Baltimore zahteva za zdravljenje žene nekega bogataža vsak dan 7000 kron. Za eno samo operacijo je dobil profesor A. Mac Lane Tiffany 50.000 kron. Profesor Chambres je dobil 35.000 kron, ker je ozdravil nekega jetniškega direktorja, ki so ga jetniki smrtnonevarno poškodovali. Profesor Parker v Chicagi zahteva za vsako operacijo 70.000 K. Seveda so ti znameniti zdravniki izjeme. A tudi v splošnem stojijo si amerikanski zdravniki, ako razumejo svoj "kſeft", prav dobro.

Največja zastava sveta. V mestu Los Angelos v Kaliforniji nesli so zadnjič ameriški vojaki zanimivo zastavo z zvezdami. Zastava je največja sveta in meri v dolgosti 35 metrov, v širokosti pa 17 metrov. Ta zastava ima pomenljivo zgodovino. Naredli so jo svoj čas v spomin amerikanskim vojakom, ki so se borili v špansko-amerikanski vojni. V tej zastavi je za vsacega amerikanskega vojaka en "štih" šivanje.

Maščevanje na Korziki. Na otoku Korzika živi še jako maščevalnoželjni narod. Zadnjič je bil v vasi Qurciolo kovač Bugotti ustreljen. Kot morilca so izpoznavni nekega Paoli, ki je izječ ušel. Ta Paoli je bil svoj čas na večletno ječo obsojen, a posrečilo se mu je pobegniti. Komaj na prostem pričel je z neverjetno krvločnostjo vse svoje sovražnike, ki so kot priče proti njemu izpovedale, zasledovati. Vse skupaj je ustrelil 24 svojih sovražnikov.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Narodna polemika. Zadnjič smo napisali uvodni članek, v katerem smo staršem pripovedali, da naj pošiljajo svojo deco v nemške šole. Naše tozadovno stališče je itak znano: nemščina je danes neobhodno potrebna, vsaj za človeka, katerega pamet sega dalje nego njegov nos; v slovenskih šolah se otrok že zaradi začrtenosti "narodnih" učiteljev nemščine ne pričuti; zato pa otroka v nemške šole! — To smo torej letos zopet enkrat napisali. Komur se to mnenje ne zdi pravo, — prosti mu! Naj si stvar drugače tolmači in naj svoje mnenje pove,

v dostojni obliki pove! Pa znana je stara pesem: kdor ne vše pametnih argumentov, ta najde psovke kot odgovor. In tako so na naš članek slavni "narodnjaki" tudi s psovki odgovorili. Vboga zakotna "Sloga", ki jo danes ne Nemec, ne Slovenc, ne liberalec, ne klerikalec ne mara, in katera že v zadnjih vzdihljajih leži, nam je "odgovorila" s celo kopico ostudiških psov. In urednik "Narodnega lista", ki itak nima nič opraviti, ker ga je njegova pesniška "muza" odslovila, je v prirojeni lenobi ponatisnil "Slogino" češkarijo . . . Zakaj nam gospodje ne povedo, kaj smo napačnega napisali? Zakaj nas le psujejo? Pač slaba vest! Le v sramoto tem "narodnim" psovkarjem, katerim se pač poznada so bili vzgojeni v "narodni" slovenski šoli, hočemo na članek "Sloga" in "Narodnega lista" par besed odgovoriti. Prvič ni "Štajerc" noben "agent za nemške šole." Kajti nemške šole so tako prenapolnjene, da se stotero otrok ne more več sprejeti, take šole torej ne potrebujejo nobenih "agentov." Drugič je nesramna "narodna" laž, da se pojde v naših šolah pesmi „Deutschland, Deutschland über alles“ ali pa „Wacht am Rhein“ namesto avstrijske himne. Res pa je n. pr. da so zadnjič žena slovenskega nadčetnika in drugi pravki v sv. Lenartu slov. pogobegnili iz cerkve, ko so otroci nemške šole zapeli cesarsko pesem. Naravnost gusnino farzejstvo je, ako slovenski "narodnjakarji" hlinijo avstrijski patriotizem. Od srbske vlade podkupljeni ljubljanski list "Jutro" se jo tiskal v tiskarni slovenskih učiteljev. Molčite torej raje v vašem "avstrijstvu", gospodje narodnjaki, ki ste v času vojskine nevarnosti na avstrijske vojske kamenje metali in srbskemu Jurčeku živili vplili . . . Sicer pa je ta "narodna" jezica bolj smešna nego nevarna. Naravnost "za poč" je tako stavek iz omenjenih "narodnih" lističev. „Marsikateri nemškutarski faloti bi gotovo rad menjal z bogatašem, ki govoril le slovenski.“ To je res, gospodje! Faloti bi že z vašimi bogataši radi menjali, — to vam do zadnje pičice verjemo. Ali malo veljavje dajete narodnjaki slovenskim bogatašem, aki jih stavite v eno vrsto z nemškutarskimi faloti! In žalostno je, ako bočete v slovenskih šolah le to doseči, da vas bodejo faloti zavidali! Za falote se mi res ne potegujemo, te vam že privočimo . . . V ostalem pa se naj narodnjaki potolažijo, kajti kmalu bodejo posamezni njih pristaši zopet k nam fehtati prišli, da naj spravimo njih deco v nemške šole. Organist mestne farne cerke v Ptaju je vendar hud "narodnjak" in njegova žena bi gotovo v omedlevico padla, ko bi moral nemško besedico izpregovoriti; svojo deo pa pošiljata le v nemški "Kindergarten", ki je podpiran od nemškega "Schulvereina" in, če se ne motimo, sta izprosila celo zhižano ceno. Takih slučajev pa je stotero. Gospodje "narodnjaki" pa se ne upajo nič reči, ker reflekterajo na "slavnostne obede" v župniščih . . . Mislimo, da smo s tem za enkrat dovolj povedali!

Papagaji . . . Politični duhovniki na Slovenskem pričeli so v novejšem času zopet maledino hujskati, kvariti in na nepoštena pota spravljati. Kmetiske fante lovijo v svoja "čukarska" društva in jih napadajo ter šuntajo v počnevanje in pobijanje. In dekleta "zdržujejo" v svojih "Marijinih društvh" ter jih smejijo v vsej javnosti, tako da se mora pošteno kmetsko dekle z gusnom od te komedije odvračati. Nam seveda prismojene prireditve teh "kerčevrenov" ne škodujejo. Smilijo se nam le kmetska dekleta, ki jih Berkli, Rabuzeki, Zorkoti e compagna bella v neumnem sovraštvu vzgajajo. Naravnost značilna je bila v tem oziru prireditve "dekliškega shoda" v Cirkovcah, ki se je vršila teden dni pred velikim požarom. Poratali smo že o tej prireditvi in zato ne moremo ved nam o tej stvari dopolniti dopisov objaviti. Povedati smo hoteli le, da se "Slov. gospodar" sam iz teh starih in mladih devičič javnopravno noračuje. Dokaz temu je poročilo, ki ga je objavil ta list vseh spodnještajerskih tepecov o cirkovskem shodu. Evo par cvetk: Poštenjak župnik Muršič, katerega polza zna že šipe pobijati je rekel n. pr.: "Vsek človek ima 3 glavne dušne sovražnike, dekleta pa 9." Muršič torej dekleta niti kljudni ne prispeva. Sicer pa imajo klerikalna dekleta še enega sovražnika in to so — politični kaplani, ki morajo napo-

Ameriko pobegniti. "Gospodar" pravi, da je bila z "napeto pozornostjo" poslušale besedila Muršiča o "nevarnem plesu, prešestovanju sramnem znanju." Verujemo, da so se počeli deklinirati muzale, ko jim je župnik take grehe razlagal . . . V Napastovi krčmi stopilo kar 17 deklet!! Natančko še ni dovolj, če so vse device. Neka Julka Klasinc nala na "boj" zoper grde nemškutarje. Nemškutarji ji baje bolj dopadejo, pa za "device" ne marajo. Take fefle, ki si niti niso nista obrisati ne znajo, naj se raje za te delo brigajo. Kar je dr. Hohnjec o "Štajercu" govoril, nas pusti hladno. Povemo temu nememu agentu le to, da naj raje nesnago slovenskih farovžih pometa, pa bode imel trdjenje dosti opraviti! Neka mladenka izjavila je govorila "o treznosti"; pa ne vemo, ali tem na pijačevanje po farovžih mislila. Tudi iz Ptuja je prišla neka Kovačič in pesen "deklamirala, ki jo je sama "zlosakrabol!" O tem pesniškem talentu pa smo nič slišali. Bolje bi bilo zanjo, če bi lajniceku kuhati. Deklina Godec ali Gobec je kričala v "boj zoper Stajerca in vši šnops." Končno je postala hriposta in da so jo s "štamperlom" Straschillove pokrepčali . . . Neka Marička Kranjcova pomenljivo, da "obetajo dekleta obilno". Kaplani so bili s to obljubo zadovoljni. Ito je šlo naprej . . . In zdaj vprašamo: "To, vzgoja?" Neki kmet v Cirkovcah nam napolnoma pravilno pisal: „Ker se duhovni tako dopadejo taka tercijalska zborovanja in jim posreči veliko število teh lenopasnic in zborznat, bi nas kmete pač iz srca vemo, ako bi nam v času našega poljaga dela, ob okopavanju, sušenju, žetvi privabili te tercijalke. Ker je pa to delo že končano, privabite nam jih svinjam je rovat, jih bodemo dobro plačali in ne možemo od njih krone pobirati kakor politični. Bolje se jim bode godilo kot pri zboru, bodo vsaj site in nas ne bodejo po 5 obrekvale, da nimajo Cirkovljani toliko, da par lačnih tercijalk nasiliti" . . . Toliko in shodu. Tercijalke naj le naprej klepetajo; vemo, da so le dresirane, kakor papagaji, da pa besed "govorijo", čeprav imajo ptičjo slavoško pamet . . .

Slovenski poslanec in puran. "Slov. nar." Neki spodnještajerski poslanec — nomen obosum — je posredoval za neko vas v važni zadevi pri političnih oblastih in je dej končno tudi lep uspeh. Vaščani so mu na neki način pokazati svojo hvaležnost. Modernejši možaki so stopili skupaj in se stekali, kaj bi bilo najbolje storiti. Eni so za častno občanstvo, drugi za dober obed obetju županu, tretji za zaupnico na javnem in. Obvezala pa je slednjič originalna ideja rega občinskega svetovca, naj se pošlje govor poslancu v priznanje za njegov trud, v hvaležnosti in zaupanja vseh vaščanov — tega purana. Rečeno, storjeno. Priporoveduje je bil gospod poslanec te naravne zaupnike bolj vesel ko eventuelnega častnega občanstva in navdušenega slavlja na vaškem političnem području. Naši gospodi poslanci imajo v svojem nem čivljenu vendarle časi veselle trenutke, na precej tehnih dokazilih vidijo, da so še vedno v pametni ljudje na Spodnjem Štajersku. — Škoda, da "Slov. narod" ni povedal tega dičnega slovenskega poslanca! Kajti bi poslancu očital, da se pusti s pitanimi in podplačati in da to ni posebno častno? Bi tega ne storil, kajti — mi živimo vendar na Spodnjem Štajerskem in tukaj so poslanci taki, kakor nikjer drugod . . .

Vbog narodnjaki. Mi nimamo nič proti temu, da so slovenski narodnjaki grozivo neumni, bodni in nesrečni. Vsa njih "politika" je "dilektivizem" in "sport"; le posameznikom nosi ta politika "nekaj dvobiža". Jezi nas pravzaprav, da so ti gospodje narodnjaki tako nebotično otroci. — "Štajerc" obstoji zdaj že več vrsto let. On je zapričel boj proti večidel skremu odiranju slovenskega ljudstva in to, ko je bilo treba pogumnega moža za tak. Klerikalci, ki so gotovo največja moč na Slovenskem, ker razpolagajo z verskim in cerkvenim aparatom, so se zaman trudili, da bi "Šta-

jerca" ugonobili. Nasprotno, — klerikalna dostikrat zločinska bujskarija nas je napravila močne in krepke. Zdaj pa so prišli nakrat liberalni, baje liberalni narodnjaci. Namesto da bi se ob naši strani proti klerikalizmu borili, so pričeli svoj sicer neškodljivi strup proti nam bluvati. Ako je klerikalizem, gad, potem so narodnjaki belouška ali slepec, ki se ga nikogar ne vstrasi. Psovke proti Nemcem so narodnjake tako daleč spravili, da so danes bankerotni . . . Proti vedno doslednemu "Štajercu" pa se je ustanovalo celo vrsto listov. Na tucate teh listov se je ustanovalo in vsa sredstva se je zanje izrabilo. Pa brez najmanjšega uspeha. "Domovina", "Slovenske pravice", "Slovenski Štajerc", "Narodni dnevnik", — vse je vrag vzel in zapustili so le v knjigovodstvu tiskaru neprijetne spomine. Zdaj imajo ti narodnjaki le še "Sloga" in "Narodni list". Svoj čas je imela "Sloga" vsaj nekaj malega pomena, ker je bila "leibžurnal" dr. Ploja. Ali pametni človek res ne razume, zakaj niso "Sloga" pokopali, ko so pokopali politično veljavno Plojevo. "Narodni list" je le nekak žalostni rudiment iz časov, ko so dr. Knkovec, Spindler in njih previdnejši prijatelji mislili, da se bode usoda slovenskega naroda še pri celjskem "grenadirbirtu" resila. Zdaj umira "Sloga", kajti denarja ni in odjemalcev tudi ni, ki bi prazno slamo tega bestaste lista za oves jemali. Kmalu, kmalu nas bode "Sloga" zapustila. Ciril-Metodovo družbo se je hotelo izrabiti, da bi napravila iz "Sloge" nekak "list za obmejne Slovence". Ali "obmejni Slovenci" so se lepo zahvalili, ker nimajo pravega zmisla za to, "duševno hrano". Na drugi strani se "Narodni list" tudi nikomur ne dopade, menda niti njegovemu uredniku ne. In zato bi "shod narodne stranke" najbolje storil, ako bi Kemperla za urednika "Narodnega lista" sprejel. Nekateri hočejo tudi pokojno "Domovino" zopet oživeti. Pa ne vemo: pustite mrlje pri miru! . . . Z eno besedo: narodnjaki so reveži, veliki reveži, in kdor ima kaj srca, se mora z njimi jokati . . .

Za uradnike na posestvih. Piše se nam: Splošno društvo uradnikov na posestvih na Dunaju (Allg. Güterbeamten-Verein), ki je, kakor znamo, stanovska organizacija avstrijskih uradnikov na posestvih, vprizori dne 2. oktobra ob priliku "Graškega jesenskega sejma" v Gradcu, hoteli "Wiesler" ob 3. uri popoldne potovalno zborovanje, pri katerem se bode ustanovalo okrožno zvezzo za Štajersko. Prvi podpredsednik društva dr. Heinrich pl. Haerdtl govoril bode o postavi za uradnike na posestvih, opravitelj ces. svetnik Otto vitez pl. Egger-Molswald pa o nekaterih aktuelnih vprašanjih tega važnega stana.

Neposredni davki. Tekom IV. četrletja 1912 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotedeli oziroma plačni v naslednjih obrokih: I. Zemljški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka in sicer: 10. mesečni obrok dne 31. oktobra 1912, 11. mesečni obrok dne 30. novembra 1912, 12. mesečni obrok dne 31. decembra 1912. II. Občna pridobnina in pridobnina podjetja, podvrženih javnemu dajanju računov: IV. četrletni obrok dne 1. oktobra 1912. III. Rentna in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osebah ozirom blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke in sicer 2. polletni obrok dne 1. decembra 1912. Ako se navedeni davki oziroma pripadle deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14. dni po preteklu zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj morajo se plačati tudi zamudne obresti in sicer no samo od državnih davkov, ampak v zmislu postave z dne 15. januarja 1904. I. dež. zak. broj 17 tudi od deželnih doklad, če skupna letna dolžnost na dotočnem državnem davku preseže znesek 100 K; zamudne obresti znašajo od vsakih 100 K dotočne dolžnosti in za vsak zamujen dan 1:3 v in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgora naštetnim rokom do vstetega dne plačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v 4 tednih po preteklu plačilnega roka, iztira se ista s pripadajočimi dokladami in z dotedelimi zamudnimi obresti vred potom predpisanega prisilnega postopanja.

Samomor v ječi. V Mariboru se je v ječi obesil kaznivec Anton Mannt. Bil je zaradi umora na 10 let ječe obsojen, od katerih je že 3 leta presedel.

Surovi pretepači. Na poti v Sele pri Brežicah je kmetski fant Martin Petelinec prepeljal. Zaradi tega ga je fant Franc Voglez z dvema enako srovnima tovarišema napadel. Pretepi so ga s poleni in nožmi tako močno, da je Petelinec smrtnonevarno ranjen. Ubijalca Vogleža in njegove tovariše so zaprli. — V Straši pri Slov. Gradcu sunil je kmetski fant Anton Susec posestnika Johana Schmidhofer z nožem in ga težko ranil.

Porotno sodišče v Mariboru. Hlapec Janez Soba iz Pobrežja pri Mariboru je hlapca Franca Vake hudo prepeljal. Potem je vzel še gnojne vile in je hlapca Frangeša tako hudo po glavi udaril, da je ta čez par ur umrl. Ubijalec je bil zato na 5 let težke ječe obsojen. — V žitkar Matej Bohak je v Vrhovljah začgal hišo posestnika Križanic in napravil na ta način za 2000 kron škode. Požigalec je bil na 3½ leta težke ječe obsojen. —

Vročo "ljubezen" ima menda posestniški sin Franc Golob v Zabukovju. Zadnjič šel je k oknu svoje izvoljenke Amalije Grabič. A namesto dekleta je prišel oče, ki je pričel s pošteno gorjačo po zaljubljenem fantu udrihati. To je Goloba tako zjezilo, da je vse šipe pobil in pričel v hišo kamenje metati, tako da je moral Grabič s svojo dražino pobegniti. Fanta so sodniji naznani.

Nezgoda. 75letni zidar R. Maier v Radgoni je padel pri delu 3½ metre globoko iz "gruša." Smrtnonevarno ranjenega so odpeljali v bolnišnico.

Preprečen požar. Pretekli petek zvečer proti 9. uri opazili so ljudje, da gori v podstrešju trgovine Senčar v Ptaju. Pribiteli so hitro in pogasili ogenj, ki se je bil že pričel razširjevati. Gasilci so bili alarmirani, a jim ni bilo treba več vmes poseči. Ogenj je nastal bržkone zaradi brezvestne lakomisnosti kakega smrkolina. V Senčarjevi hiši mora sploh čudni red vladati, ker se mora javnost tolikokrat z njem pečati. Mislimo, da so tam mokronosi učenci preveliki gospodje. S tako lahkomisnostjo se lahko velikansko nesrečo povzroči.

Srečni lov. V Šoštanju je ustrelil g. Adolf Orel zajca, ki ima 5 nog. Peta noga mu visi od leve rame. Čudno žival so izročili nekemu preparatorju.

Surovi sin. Sin kolarja Steblonvnik v Retju pri Gornemgradu je prepeljal svojega očeta, zaradi se bode imel pri sodniji zagovarjati.

Izpoznanji ropar. V Konjicah so prepeljali orožniki nekega Alojza Bogovič pred barona Vaja. Leta je izpoznał v Bogoviču enega roparjev, ki so ga letošnjo spomlad v Lussin-Piccolo napadli in z revolverji prisili, da jim je izročil 500 kron denarja.

Veliki požar. Dne 21. t. m. se je zgodil v Cirkovcah pri Ptaju velikanski požar, ki je vpepelil 12 hiš in gospodarskih poslopij z vso kromo, preimčino in pohištvo prebivalcev. Baje so se otroci z užigalicami igrali in so na ta način ogenj povzročili. Goreti je pričelo ob 6. uri pri posestniku Francu Ploju. V razburjenosti so zmagli posestniki le na rešitev živine misli, ki se je večidel tudi posrečila. Sosedna gasilna društva so bila napravila velikem tem požaru brez vsake moči.

Zopet nož! V Pintarjevi gostilni v Planini so se fantje zaradi deklet prepričali. Kar nakrat je vzel kočarski sin Janez Tacer nož. Zakričal je: "Zdaj mora kri teči!" in sunil hlapca Vidmajera v hrbet ter v rebra. Potem je sunil še hlapca Franca Žibret v vrat. Oba sta težko ranjena. Ko so drugi fantje polena zagrabilo, je divjak pobegnil.

Nepopolnoljiva tatica je 18 letna Justi Zdolšek. Vkljub njeni mladosti je že zaradi tativne predkaznovana. Zadnjič je zopet čevljariju Kodriču v Celju mnogo usnja ukradla. Čevljari pa jo zasačili in so jo zopet okrožni sodniji oddali.

Divjaški pretepači. Pri nekem plesu v Juharjevi gostilni pri Konjicah so se fantje stepli, seveda kakor navadno v naših poklerikaljnih krajinah, z nožmi. Anton Rubin je bil hudo tepen. Vinkota Lavrenčič sunil je nekdo z nožem v roko. Tudi Ana Ratej dobila je z nožem v roko.

suneč v nos in v uho. Fanti Napotnik, Prosenjak, Verhovšek in sestre Ana, Barta ter Matilda Ratej so šli potem na prosto ter so vsacega, ki se jim je približal, pobili in z nožmi osuvali. Bartlu Ribič so odrezali desno uho. Krčmarja Juharta, ki je hotel fante pomiriti, so smrtno nevarno ranili. Jozefi Ribič so desno roko zlomili. Orožniki so vse te divjake zaprli. Ko bi duhovniki manj politike uganjali, pa bi ne bilo takih divjakov!

Vlom. V Stari Novivasi pri Radgoni se je izvršil zopet vlom. Pri posestniku Paulu so ukradli tato v mnogo boljše obleke, pri eksekutorju Tranzu pa precej perila. Skupne škode je za 200 kron. Tudi pri nekem tretjem posestniku so hoteli tato vlomiti, pa se jih je pravočasno pregnalo.

Roko odtrgal je pri delu v Burgovem mlinu v Jurovcih pri Ptaju mlinarskemu pomočniku Alojzu Prapotnik. Nesrečna so odpeljali v bolnišnico.

Iz Koroškega.

Dr. Brejčeva poto. Piše se nam: Kakor listi poročajo, je „poslanec“ — Brejc v Abbaziji imel shod z „jugoslovanskimi“, hrvaškimi in srbskimi poslanci kot „zastopnik koroških Slovencev“. Tam so skovali novo „jugoslovansko kraljevstvo“. Brejc, rojen „Boučan“ je tam Korošce prodal. Hvala Bogu nas Korošca ta osoljeni doktor še nima vse v žakiju in spregovorilo bode še ljudstvo, jeli se damo prodati. „Boučani“ nas Korošce še ne bojo prodali. Morda je bil ta Tolminc po domačem Boučan poslanec črnih uhelov, a prostega koroškega ljudstva ne. Bog nas obvari takih „zastopnikov“, ki se mastijo in obogatijo pri revnih kmetih.

Priomal je nek Boučan
Cež Kranjsko in Ljubelj
V lepo Gorotansko,
Da bi Korošca vjel.

Prizoval se je ta maček
In sladko govoril,
Da bi si kako miško
V žakelj pridobil

A zlezlo je v škopec
Le malo k rto v mu,
Te črne, nočne brate
Odnesel je domu.

Z žakljom je napel jo
Do jadranska morja
V lepo Abbacijo
Da miške tam izda.

„Prinesel sem koroške
Vam miške, gospodje,
Ki so mi prav neumne
Vse not v žakelj šle“ . . .

O joj, ko žakelj „ofna“
Vun k rti lazijo,
Ki se pred čistim solncem
Pod frake skrivajo.

Šmarjeta pri Velikovcu. Piše se nam: Za tukajšnji vodovod dovolila je dežela 2000 kron, vlada pa 4000 kron podpore. Upati je, da pride kmalu še podpora poljedelskega ministerstva; potem bi se z zgradbo pričelo.

Napredna zmaga. Pri občinskih volitvah v občini Waisenberg so bili sami naprednjaki izvoljeni. Čestitamo!

Steben pri Doberlavasi. Piše se nam: Naše prometne razmere so tako neprijetne, da je treba o njih v javnosti potožiti. Sedanja poštna zveza je popolnoma neprimerna, nezadostna in potrebam neodgovarjajoča. Naš kraj ni majhen. A vsakdo mora n. p. po vrednostne pošiljatve do oddaljenega poštnega urada v Globasnici samiti. Navadna pisma se z dobroto drugih oseb in s šolsko deco adresatom prinaša. Da pri tej prilnosti poštné stvari, med njimi tudi take, ki so tako nojne in važne, mnogokrat več dni in tudi cele tedne potrebujejo, je dokazano dejstvo. Po sedanjem zvezi je pošta 10 ur čez gore in doline po neprimernih cestah na poti; v zvezi s poštnim uradom v Šmihelu pa bi potrebovala le 2 uri. Omeni naj se še, da bi se s tako ugodno zvezo potovalo po lepi deželnim cesti in dobrimi občinski poti ter skozi naprednjoče vasi, kar se

doslej ne godi. Naj bi torej slavna poštna oblast vendar enkrat painetnejšo in ugodnejšo zvezlo dovolila! — Gospod Jos. Lamprecht p. d. Zankl tukaj uredil si je najmoderneje napravljeno hidravlično mošterijo, ki jo žene voda. Vabi interesente prijazno, naj jo prav mnogokrat posetijo. — Z zgradbo našega vodovoda (Hochquellenleitung) se je zdaj prav dolgočasno pričelo. Žal da se rabi doslej le tuje ljudi, medtem ko čaka mnogo domačinov težko na delo.

Št. Lipš pri Rajneku. Piše se nam: V našem kraju je že tako mrzlo vsled slabega vremena da bi skoraj že treba bilo sobe kuriti. Na Št. Krištofovem gori je že večkrat padel sneg; ubogi kmeti imajo še oves zunaj in se trudijo in trudijo za življenje, da bi imeli črez zimo hrano. Otavo sploh ne morejo pokositi in so prisiljeni kmeti, živino popasti dati. Kaj bo potem po zimi?

Odlikovani gasilci. Za 26 letno zvesto delo v službi gasilstva bili so v Zgornji Beli slediči člani tamnošnje prostovoljne pozarne brambe s častno medajlo odlikovani: B. Ertl, Joh. Merlin, A. Pachler, Jos. Singer, Jos. Stadler in Jos. Zerobin. Čestitamo!

Ovce kradel je Luka Pečnik v Goricah pri Unterdrauburgu. Pokradel je raznim posestnikom 5 ovc.

Divji lovci. Jožef in Johan Perečnik, Gregor Adam in Simon Bogatinc v Gaisbergu so brez pravice streljali srne in se bodejo morali vsled tega pred sodnijo zagovarjati.

Zaprli so v Beljaku hlapca Petra Popečnik, ker je svojemu gospodarju Michelitschu v občini Gummern 600 kron denarja ukradel.

Neszgoda. Posestnikov sin Paul Jäger v sv. Štefanu padel je iz podstrešja gospodarskega poslopja 5 metrov globoko. Obležal je nezavesten in s teškimi poškodbami.

Konji splašili so se župan Adolf Pichler iz Pusarnitza, ko je ravno čez željezniško progno peljal. Župan in njegova dekla sta padla iz voza. Dekla je bila pri temu tako težko ranjena, da bržkone ne bode več okrevala.

Ponarejeni denar. Neki trgovec v Celovcu je dobil ponarejeni 5 kronske tolar. Pozor pred takim denarjem!

Lov na nevarnega zločinca. V Pontaflu aretroital je policajski agent Fr. Santler nekega sumljivega mladega moža, ki se je hotel na kolusu čez mejo peljati. V uradni hiši je fant agentu revolver na prsa postavil in pobegnil. Posrečilo se mu je čez mejo priti in tudi italijanski karabinjer ga niso zasobili. Čez par dni se je pač našlo vrečo, v kateri je bilo nekaj anarhističnih spisov, patronov in orodja za vloome. Sumi se, da je bil pobegnuli zločinec ali nevarni tat ali anarhist. Doslej še nimajo nobenega sledu od zločinca.

Smrtna nesreča. Poročali smo zadnjič, da je v Celovcu delavec Jožef Mikula pod vlak prišel. Nesrečne je potem v bolnišnici na pričetih ranah umrl.

Trojčke dobitila je omožena posestnikova hčerka Lina Paskoli v Rosenau b. Tigring. Vsi trije otroci in mati so zdravi.

Kolo ukradel je neznani tat fantu Georga Sichler v Poggendorfu.

Otok utonil. Posestnica Tereza Rossmann v Abriachu je delala in pustila 1 letnega otroka njene hčerke brez nadzorstva. Otrok je padel v škaf vode in utonil.

Detomor? V Železni Kaplji so zaprli deklo Terezo Trunk; dolžijo jo, da je svojega otroka umorila.

Nevarni zločinci. Gozdar Paul Köfler v Ausserfragantu je zasačil hlapca Pacher in mašinistu Edlinger na neopravičenem lovnu. Tatova sta namerila proti lovcu, a ko je ta dvakrat našla ustrelil, sta pobegnila. Orožniki so tatova že sodnji oddali.

Bogota deca. V občini Untergassen prišel je 14 mesecev stari sinček rudarja Wolwang do steklenice z vitriolom. Nesrečni otrok je iz steklenice pil in pridobil take rane, da je kmalu umrl.

Povožena je bila v Beljaku delavka Eliza Waidacher. Pridobila je tako težko rane, da je čez par dni v bolnišnici umrla.

V spanju obkraden je bil posestnik Jožef Winkler v Golku. Ko je nameč v neki gostilni zaspal, mu je neznani tat 150 kron zmuznil.

Slab izgovor. Lovcu Johangu Schmidu Grossfleissalu ukradel je neki kmetski fant krov vredno puško; ko so ga orožniki prekrali, da je vzel puško le zaradi tega seker, ki je mislil, da je last kakšnega lovskoga.

Pazite na deco! Dekla Ana Appolana Bistrici poslala je svojo malo hčerko v kuhinjo. Otrok je prišel ognju preblizo, obleka so je vse in vloga deklica je na prizadetih opeklkah druge jutro umrla.

Neszgoda. V Paternionu padel je okrasodnik g. O. Resch vsled slabe razsvetljave neki novo narejeni jarek; zlomil si je ramo.

Pobalinstvo. Neznani lopovi so v ribnjožupnika Kocha v Sv. Marjeti pri Patergasse okroglo 300 forel nibili.

Vboga deca! Kočarica Johana Schneebeger v Strunu šla je na polje po krmo in pustila svojega 1 letnega sinčeka samega doma. Vse otrok je zlezel do škafa vode, padel notri in utonil, predno je mati prišla.

Nesreča. Pri delu v jekleni tovarni v Rovljah dobil je delavec Ignac Dermalz tak opeklino, da je njegovo življenje v veliki nevarnosti.

Po svetu.

Duhovnik požigalec. V vasi Voloski grško-katoliški župnik Mihajl Stroki opazil, da ima žena z nekim kmetom ljubavno razmerje. Župnik je to tako razburil, da je kmetu hišo začgal. Ogrev se je razširil in je polovica vasi pogorela. Župnik se imel vsled tega pred porotniki zagovarjati. A porotnik so blagoslovljenega požigalca s 5 proti 7 glasov krvide oprostili.

Na profesorja streljal je v St. Pöltenu Rudolf Hlawatsch. Ustrelil je dvakrat iz revolverja na ga ni zadel. Tudi na šolskega sluga je fant streljal brez da bi ga ranil. Potem pa je sam sebe ustrelil. Dečku se je baje zmešalo.

Velikanski gozdni požar se je zgodil Uhusoviji na Ruskem. Prebijalstvo cele vrste vasi je naložilo zbežati. Vbogi ljudje niso mogli ničesar kot za življenje rešiti. V veliki nevarnosti so tudi tamnošnji milijon vredni rudniki. V plamenih je našlo umor oseb svojo smrt.

50.000 oseb utonilo! Listi prinašajo greame o grozoviti nevihti na južnem Kitajskem. Da je tam taisun (grozni vihar), ki je celo mesta in nevihi vasi uničil. Več kot 100.000 družin je na berpalici. Po viharju je nastala povodenje, v kateri je bilo okroglo 50.000 oseb utonilo.

Napadeni klošter. Od nekega duhovnika hujskana množica v mestu Tore del Greco v Italiji napadla je tamnošnji sunski klošter. Množica je izvračala klošterje že razbita, ko so prišli orožniki in jognal. Voditelja napadcev, nekega duhovnika, so prišli. O vzroku napada še ni jasnih poročil.

Loterijske številke.

Gradec, dne 14. sept.: 30, 1, 8, 12, 21.
Trst, dne 21. septembra: 21, 70, 27, 60, 21.

Namesto „lebertrana.“

Koliko otrok se sili, da pijejo „lebertran“, grotov mislijo starci dobro, a otroci jim bodejo hudeči, ako smoje jemati Scottovo emulzijo namesto „trana“. Kajti v tem preparatu se duh in okus na ne opazuje; malim dopade smetenasta tama nica večidel tako dobro, da pričnejo pri pogledu na steklenico skakati in vriskati. Uspeh Scottove emulzije je — kator to izkušnja uči — mnogokrat presezenljiv, tako da slabotni otroci toviroše njih starosti in telesenakor v duševnem oziru mnogokrat prekosi. A vedno le pristna Scottova emulzija, nikdar ne ponaredbo. Cena originalne steklenice 2 K 50 h. Se dobri v vseh apotele. Proti vposiljavi 50 h v znakom na SCOTT & BOWNE, z o. z. Dunaj VII, pri delu na listi se zgodi enkratno poslati pošto.

dopošiljatev poizkušnje po apotele.

Graški jesenski sejem. Le par dni se nas ločijo od pričetja graškega sejma, ki bode vsekar, a vremeni bo dopusti, vredni našlednjih teh sejmov. Razven raznih znanj zabav na sejsemku „praterju“, kakor n. pr. dirji urod (Texas-Tex), Senegalska četa, velikanska morska riba, Pariz gledišče bolha, krásne želenice, razstava zverin, teatri itd. zmanjšalo bude tudi novo malo gledišče, katerega oder je malo pismalna mizica, na kateri plešejo eno ped dolge nežne figure. Zanimivo je, da so figure v skriti dvoranu resnične in se jih v vložimi zrcali eno ped velike gledaličem predstaviti. Natančnejši pa bode vsekar krasni sejemi s kmetijskimi stroji.

Ure postanejo eješčje! Vkljub splošni draginji je svedoma firma ur Max Böhnel, Dunaj, IV., Margaretenstraße 27/II, glasom ravnokar izišlega cenika cene reducirajo, in so dobri v fabričnih ceneh, jako cene solidne ure. Vsakdo bo zahteval glavni cenici o urah, zlatega in srebrnega blaga in vseke kupne obveznosti franko in zaston poslan. Poslana dognica na zgorajšnjo tvrdko zadostuje.

Zanimivi je novi glavni cenici s 4000 podobami priznanih svetovnih firme c. in kr. dvorni založnik Hans Koontz, razpoložljivalna hiša v Mostu (Brux) Štev. 1598 (Češko), kajti ta obremenjava.

